

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 Vtrum sit maxima virtutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

alii rationibus. Ead hunc sensum reduce quod charitas ponitur in disfinito memento, quacumque de humido scriptum sunt. Signum autem huius est, quod dependet ab ea aliquiliter oes de beato scripto est, virtutes, ut infra* dicetur. Sicut quo super oia bona etiam prudenter ponitur in diffina continet eum & q. charitas omnibus.

* ar. 7. & 8.
huius q.
fil. 2. Ethic.
6. & 6. Ethic.
c. uit. to. 5.

imperat. Hanc. ex su patet fin 2. & 6. Ethic. eo quod uir prima ueritatis uirtutes morales dependent a prouidentia suae. A D P R I M U M dicendum, quod uirtus, uel ars, ad quam pertinet finis ultimus, imperat uirtutibus, uel artibus, ad quas pertinet ali finis secundarii, sicut militaris imperat equitatu, ne dicitur in 1. Ethic. Et ideo quia charitas habet pro obie

cto ultimum finem humanae uitae, beatitudinem

eternam: ideo extendit se ad actus totius humanae

uitae per modum imperii, non quasi immediate eli-

cens omnes actus uirtutum.

A D T E R T U M dicendum, quod preceptum de

diligendo, dicitur esse iusso generalis: quia ad hoc

reducunt omnia alia precepta sicut ad finem, se-

cundum illud ad Tim. 1. Finis precepti charitas est.

A R T I C U L U S V .

Vtrum charitas sit excellentissima

uirtutum.

A D S E C U N D U M dicendum, quod amicitia de qua Philosophus loquitur, est diuersa diuersa communicatio. Quod in charitate habet, ut dictum* est. Et ideo non est simili-

bus in amicitia, ut in charitate.

A D Q UINT U M sic proceditur. Videtur, q. cha-

ritas non sit una uirtus. Habitum in distinguantur secundum obiecta: sed duo sunt obiecta charita-

ris, scilicet Deus, & proximus, quae in infinitum abinuicē

distant. ergo charitas non est una uirtus.

¶ 1 Præt. Diuersæ rationes obiecti diuersificant habi-

tum, etiā si obiectum sit realiter idē, ut ex supra* di-

ctis patet: sed multe sunt rationes diligendi Deū, q. a

ex singulis beneficiis eius perceptis debitores sumus

directive ipsius. ergo charitas non est una uirtus.

¶ 2 Præt. Sub charitate in cluditur amicitia ad prox-

imum: sed Philosophus in 8. Ethic. ponit diuersas

species amicitiae. ergo charitas non est una uirtus, sed

multiplicatur in diuersas species.

SED CONTRA. Sicut obiectum fidei est Deus, ita

& charitatis: sed fides est una uirtus propter unitatem

diuinæ ueritatis, secundum illud ad Ephes. 4. Una si-

des. ergo etiam charitas est una uirtus propter unita-

tem diuinæ bonitatis.

R E S P O N S U M . Dicendum, q. charitas, sicut dictum* est, est quædam amicitia hominis ad Deum. Diuersæ autem amicitiarum species accipiunt quidem uno modo secundum diuersitatem finis: & secundum hoc dicun-

tur tres species amicitiae, scilicet amicitia utilis, delectabilis, & honesti. Alio modo secundum diuersitatem co-

municationis, in quibus amicitiae fundantur: sicut

alia species amicitiae est consanguineorum, & alia cō-

cūlum, aut peregrinantium, quarum una fundatur

super communicatione naturali, alia super communica-

tione civili, uel peregrinationis, ut patet per Phi-

losophum in 8. Ethic. Neutro autem istoru modoru

charitas potest diuidi in plura. Nam charitatis finis est

unus, scilicet diuina bonitas.

Est etsi una communicatio

beatitudinis eterna, super quam hac amicitia funda-

tur. Vnde relinquitur, quod charitas est simpliciter

una uirtus, non distingue in plures species.

A D P R I M U M ergo dcendum, quod ratio illa di-

recte procederet, si Deus, & proximus ex aequo eent

charitatis obiecta: hoc autem non est uerum, sed

Deus est principale obiectum charitatis: proximus

autem ex charitate diligitur propter Deum. A D S E C U N D U M dicendum, q. chari-
gitur Deus propter seipsum. Vnde cum obiectum ligandi attenditur principaliter a charitate, diuina bonitas, quae est eius substantia, secundum Psal. 105. Confitemini Domino, quoniam Aliæ autem remations ad diligendum in obiectum debitum dilectionis facientes, sunt consequentes ex prima.

A D T E R T U M dicendum, q. amicitia de qua Philosophus loquitur, est diuersa diuersa communicatio. Quod in charitate habet, ut dictum* est. Et ideo non est simili-

bus in amicitia, ut in charitate.

A D S E C U N D U M sic procedit.

Videtur, q. charitas non sit ex-
cellentissima uirtutum. Altioris,
n. potentia altior est uirtus, sicut
& altior operatio: sed intellectus
est altior voluntate: q. a dirigiri ip-
sum: ergo fides, q. est in intellectu,
est excellentior charitate, que est
in voluntate.

¶ 1 Præt. Illud qd alio operat,

vñ eo cē inservit, sicut minister op-

erat qd alio operat, est inferior

q. fides per charitatem ope-

ratur, ut habetur ad Gal. 5. ergo fi-

des est excellentior charitate.

¶ 2 Præt. Illud qd se hñ ex addi-

tione ad aliud, vñ esse perfec-

tu: sed ipsu se habere ex addi-

tione ad charitatē: nam charitatis obie-

ctum est bonum: spci autem obie-

ctum est bonum arduum: ergo

spes est excellentior charitate.

SED CONTRA est, qd df ad

Cor. 13. Maior horum est charitas.

R E S P O N S U M . Dicendum, q. cū bonu-
m in humanis actibus attedatur fm
q regulantur debita regula, nece-
scit est, q. uirtus humana, q. est prin-
cipium bonorum, cōsiftat
in attingendo humaniorū actuum
regula. Est aut̄ duplex regulabili-
tate actuum, ut supra* dictū
est. scilicet humana, & Deus: sed De-
us est prima regula, a qua ē humana
rō regulanda est. Et ideo uirtutes
theologicæ, qua cōsiftat in attingen-
do illam regulam primā, q. cō-
carum obiectum est Deus, ex-
cellentes sunt in uirtutibus morali-
bus, uel intellectu, quae cōsi-
funt in attingendo rōnum huma-
nam. Propter qd oportet, q. ē in
teriplas uirtutes theologicas illa-
sit potior, que magis Deum attin-
git. Sēpē aut̄ id, qd est perse, ma-
ius est eo, quod est per aliquid. Fides
autem, & spes attingunt quidem
Deū, fm qd ex ipso prouent nobis
uel cognitio ueri, uel adiecio
boni: sed charitas attingit ipsum
Deū, ut in ipso sisat, non ut exco-

